

Pr 1. Výskyt porúch v zariadení majú intenzitu 4 krát za mesiac (30 dní). Prepokladáme, že medzery medzi poruchami sú exponenciálne.

- 1.1) Aká je pravdepodobnosť, že bude týždeň bez poruchy?
- 1.2) Aká je pravdepodobnosť, že porucha nastane až v druhom týždni?
- 1.3) Aká je pravdepodobnosť, počas mesiaca nastanú viacej než 2 poruchy?
- 1.4) Aká je priemerná medzera medzi dvoma po sebe nasledujúcimi poruchami?

Pr 2. Pravdepodobnosť príchodu paketu do buffera počas $1ms$ je 0.09. Pravdepodobnosť vyslatia paketa z buffera počas $1ms$ je 0.12. Predpokladáme, že vstupný aj výstupný proces sú Bernoulliho. V bufferi sú 3 miesta pre pakety (vrátane vysielania).

- 7) nakreslite prechodový graf systému
- 8) Ak je buffer plný, aká je pravdepodobnosť, že po $4ms$ bude prázdny?
- 9) vypočítajte rozdelenie pravdepodobnosti stavov systému po $2ms$
- 10) Koľko paketov odmietne buffer v priebehu 1 sekundy?
- 11) aká je pravdepodobnosť, že paket bude musieť čakať vo fronte na vyslanie
- 12) určte strednú dobu čakania vo fronte na vyslanie
- 13) navrhnete minimálnu veľkosť buffra tak, aby odmietal maximálne 5% paketov

Pr 3. Pakety z Poissonovho zdroja odoberajú 2 linky. Doba vysielania v linkách je exponenciálna s rôznymi intenzitami μ_1 a μ_2 . Ak sú obidve linky voľné, paket odoberie náhodne ľubovoľná linka. Systém má 2 čakacie miesta na vyslanie.

- 1.1) Nakreslite prechodový graf
- 1.2) Napíšte maticu intenzít prechodov
- 1.3) Napíšte rovnovážnu rovnicu pre stav, keď je systém prázdny
- 1.4) Napíšte rovnovážnu rovnicu pre stav, keď sú obidve linky obsadené

Pr 4. 5 pracovníkov zdieľa 2 tlačiarne. Každý pracovník pošle v priemere 6 úloh na tlačiareň za hodinu. Ak pošle jeden dokument, ďalší môže poslať až po vytlačení prvého. Stredná doba vytlačenia dokumentu je 2 minúty. Pri riešení použite Markovov model:

- 2.5) Nakreslite prechodový graf systému
- 2.6) Aké je využitie tlačiarne?
- 2.7) Koľko minút z hodiny sa netlačí žiaden dokument?
- 2.8) Koľko sekúnd v priemere čaká dokument na vytlačenie?

Pr 5. Jacksnova sieť sa skladá z troch uzlov. Do každého vstupuje Poissonov tok s intenzitou 10 Mbit/s. Z každého uzla je výstup von zo siete. 20% IP prevádzky z prvého uzla je smerované do druhého, z tretieho uzla pakety idú do 1.uzla s pravdepodobnosťou 0.2, a do 2. uzla s pravdepodobnosťou 0.3. Druhý uzol smeruje len do tretieho, a mimo siete z neho vychádza 50% prevádzky. Intenzity liniek sú rovnaké, 40 Mbit/s.

- 3.9) určte intenzitu celkového toku vstupujúceho do 1. uzla
- 3.10) aké je stredné oneskorenie paketov v 2.uzle
- 3.11) koľko paketov v priemere čaká vo fronte v 2.uzle
- 3.12) ako sa oneskorí tok, ktorý vošiel do siete v 1.uzle a vyšiel v 2. uzle
- 3.13) aké je využitie jednotlivých uzlov?

Pr.6 V Bernoulliho procese je pravdepodobnosť výskytu paketu v $1ms$ rovná 0.4

- 1. Aká je pravdepodobnosť, že 5 milisekundách sa vyskytnú aspoň 2 pakety
- 2. Aká je pravdepodobnosť, že sa v 8 milisekundách vyskytnú práve 4 pakety

Pr.7 V Bernoulliho procese je pravdepodobnosť výskytu paketu v $1ms$ rovná 0.4

- 1. Aká je pravdepodobnosť, že medzera medzi paketmi bude 6 ms
- 2. Aká je pravdepodobnosť, že medzera medzi paketmi nebude väčšia než $5ms$

Pr.8 V Bernoulliho procese je pravdepodobnosť výskytu paketu v $1ms$ rovná 0.4

- 1. Aká je stredná medzera medzi paketmi?
- 2. Určte veľkosť paketového zhľuku, ktorú sa na 99% neprekročí

Pr.9 Nech stredná veľkosť paketového zhľuku je 2 a model toku je Bernoulliho.

- 1. Aká je pravdepodobnosť, že medzera medzi paketmi bude väčšia ako 2ms
- 2. Aká je stredná veľkosť medzie medzi paketmi?

Pr.10 Porucha telekomunikačného uzla nastane v priemere 4 krát za rok. Predpokladáme Poissonov tok porúch.

- určte Pr , že tento rok nenastane porucha
- za aký priemerný čas po výskyte poruchy nastane ďalšia porucha?
- určte Pr , že 1 rok nastanú viacej než 1 porucha
- určte Pr , že porucha nastane až v druhom roku prevádzky
- aká je Pr , že pol roka nebude treba opravovať uzol?

Pr.11 Tok udalostí je modelovaný Poissonovým procesom s intenzitou 12 udalostí za minútu. Určte pravdepodobnosť

- 3.1. medzera medzi udalosťami bude menšia väčšia 5s
- 3.2. v priebehu 10s sa vyskytne práve jedna udalosť
- 3.3. v priebehu pol minúty sa vyskytnú aspoň 2 udalosti
- 3.4. medzera medzi udalosťami bude dlhšia než 20s a kratšia než 30s
- 3.5. Aká je stredná medzera medzi udalosťami?

Pr.12 Markovov reťazec s diskretným časom je daný prechodovým grafom (viď. tabuľa).

- 1.1. Napíšte maticu prechodov medzi stavmi reťazca.
- 1.2. Aká je pravdepodobnosť prechodu zo stavu 2 do stavu 3 po 3 krokoch?
- 1.3. Určte rozdelenie po 3 krokoch, ak počiatočné rozdelenie bolo $(1, 0, 0)$.
- 1.4. Vypočítajte stacionárne rozdelenie reťazca.
- 1.5. Aká je pravdepodobnosť, že reťazec sa po "dlhom čase" ($t \rightarrow \infty$) nachádza v stave 3?

Pr.13 Zariadenie sa môže nachádzať v dvoch stavoch: funkčné a pokazené. Pravdepodobnosť, že sa v priebehu 1 dňa pokazí je 0.1, pravdepodobnosť, že v priebehu 1 dňa bude opravené je 0.8. Na začiatku je zariadenie funkčné.

- 2.1. Nakreslite prechodový graf a napíšte maticu prechodov pravdepodobnosti MR.
- 2.2. Aká je pravdepodobnosť, že bude 2 dni pokazené?
- 2.3. Aká je pravdep., že po 3 dňoch bude funkčné, ak na začiatku bolo funkčné?
- 2.4. Vypočítajte stacionárne rozdelenie reťazca.
- 2.5. Koľko dní do mesiaca (30 dní) je v priemere zariadenie funkčné?

Pr.14 ON/OFF zdroj IP prevádzky sa môže nachádzať v dvoch stavoch: 1. - ON: vyšle 1 bit v ms slote, 2. - OFF: nevysiela. Pravdepodobnosť prechodu zo stavu ON do stavu OFF za ms je 0.2, pravdepodobnosť prechodu zo stavu OFF do stavu ON za ms je 0.7. Na začiatku sa zdroj nachádza v stave ON.

- 3.1. Nakreslite prechodový graf a napíšte maticu prechodov pravdepodobnosti MR.
- 3.2. Aká je pravdepodobnosť, že zdroj vyšle sekvenciu 110011 (prvý bit je istý)?
- 3.3. Aká je pravdep., že po 4 ms je zdroj v stave OFF?
- 3.4. Vypočítajte stacionárne rozdelenie reťazca.
- 3.5. Koľko bitov v priemere vyšle zdroj za 1s?

Pr.15 Systém sa môže nachádzať v troch stavoch: 1 - funguje, 2 - kritický stav, 3 - nefunguje. Pravdepodobnosť prechodu zo stavu 1 do stavu kritického za čas τ (1 deň) je 0.2, pravdepodobnosť prechodu zo stavu 1 do stavu 3 za čas τ je 0.1. Za čas τ je kríza odstránená isto (prechod z 2 do 1), za čas τ je systém opravený isto (prechod z 3 do 1).

- 4.1. Nakreslite prechodový graf Markovovho reťazca, ktorý popisuje daný proces.
- 4.2. Napíšte maticu prechodov pravdepodobnosti.
- 4.3. Nech na začiatku systém funguje. Aká je pravdep., že bude fungovať po 3 dňoch?
- 4.4. Vypočítajte stacionárne rozdelenie reťazca.
- 4.5. Určte priemerný počet hodín do mesiaca (30 dní), počas ktorých systém nefunguje.

Pr.16 Pravdepodobnosť výskytu kritickej situácie v uzle v priebehu dňa je 0.02 (výskyt považujeme za nezávislý). Určte

- 2.1. pravdepodobnosť, že kritická situácia nastane až na druhý deň
- 2.2. pravdepodobnosť, že kritická situácia nastane najneskôr na 2 deň
- 2.3. pravdepodobnosť, že v prvých 4 dňoch kritická udalosť nenastala
- 2.4. pravdepodobnosť, že počas 5 dní nastala kritická situácia práve 2 krát.
- 2.5. Nech n.pr. X popisuje na ktorý pokus nastala kritická udalosť. Napíšte rozdelenie pravdepodobnosti $P(X = k) = ?$.

Pr.17 Tok udalostí je modelovaný Poissonovým procesom s intenzitou 12 udalostí za minútu. Určte pravdepodobnosť

- 3.1. medzera medzi udalosťami bude menšia väčšia 5s
- 3.2. v priebehu 10s sa vyskytne práve jedna udalosť
- 3.3. v priebehu pol minúty sa vyskytnú aspoň 2 udalosti
- 3.4. medzera medzi udalosťami bude dlhšia než 20s a kratšia než 30s
- 3.5. Aká je stredná medzera medzi udalosťami?

Pr.18 Do informačnej kancelárie sa priemerne dovoľá 10 zákazníkov za hodinu. Stredná doba telefonátu je 1 minúta. Predpokladáme Markovov model. V systéme sú dve linky.

- 4.1. Aká je záťaž systému?
- 4.2. Koľko telefonátov v priemere je odmietnutých v priebehu hodiny?
- 4.3. Aké je využitie systému?
- 4.4. Aká je pravdepodobnosť, že medzera medzi telefonátmi bude 6 minút?
- 4.5. Koľko v priemere minút z hodiny je práve jedna linka obsadená?

Pr.19 Zataženie telekomunikačného uzla je 2 [erlang]. Vstupný tok má intenzitu 72 zákazníkov za hodinu. Pomocou modelu $M/M/n$ určte:

- 5.1. Minimálny počet liniek n , aby sme odmietli maximálne 5% zákazníkov.
- 5.2. Aká je pravdepodobnosť, že počet obsadených liniek X prekročí 4?
- 5.3. Aká je pravdepodobnosť, že sú prepojené najviac 2 hovory.
- 5.4. Koľko účastníkov uzol odmietne v priebehu hodiny?
- 5.5. Aká je stredná doba telefonátu?

Pr.20 Intenzity Poissonových tokov ktoré vstupujú do Jacksnovej siete sú rovnaké, 10 paketov za sekundu. Sieť sa skladá z troch uzlov a ich kapacity sú tiež rovnaké, 40 p/s. 2. uzol smeruje len do 3., a to 80% prevádzky, s pravdepodobnosťou 0.4 je smerovaná prevádzka z 3 do 2, a s pravdepodobnosťou 0.2 z 3 do 1. Prvý uzol smeruje len do druhého, a von zo siete posielá 60% celkovej prevádzky. Každý uzol smeruje aj von zo siete.

- 6.1. s akou pravdepodobnosťou prekročí fronta čakajúcich paketov v 2.uzle hodnotu 3
- 6.2. aké je stredné oneskorenie paketov v 1.uzle
- 6.3 koľko paketov v priemere čaká vo fronte v 3.uzle
- 6.4 ako sa oneskorí tok, ktorý vošiel do siete v 2.uzle a vyšiel v 1. uzle (na minimálny počet hopov)
- 6.5 určte intenzitu celkového toku vstupujúceho to 3. uzla

Pr.21 V Markovovom systéme je zapojená 1 linka a 4 miesta na čakanie vo fronte. Intenzita vstupu je 100 z/ho. Pokiaľ sú vo fronte menej než 3 zákazníci, doba obsluhy je 1 minúta. Ak vo fronte čaká 3 a via zákazníkov, doba obsluhy sa zrýchli na 30 sekúnd.

- 7.1. Strednú dĺžku frontu
- 7.2. Pravdepodobnosť odmietnutia zákazníka
- 7.3. Využitie systému
- 7.4. Strednú dobu pobytu zákazníka v celom systéme
- 7.5. Koľko zákazníkov v priemere nemuselo čakať vo fronte na obsluhu?

Pr.22 Do systému $M/D/1/\infty$ (s konštantnou kapacitou) vstupuje $\lambda = 50p/s$ a systém je využitý na 62.5%

- 8.1. Určte rýchlosť vysielania paketov (kapacitu linky)
- 8.2. Stredný počet paketov vo fronte.
- 8.3. Strednú dobu oneskorenia v systéme (čakanie vo fronte plus vysielanie linkou)
- 8.4. Ako sa zmení stredné oneskorenie, ak by bola kapacita $c=100$ p/s?
- 8.5. Ako sa zmení stredné oneskorenie, ak by sa spracovanie paketu riadilo Erlangovým rozdelením E_4 ? ($\lambda = 50p/s$, využitie 62.5%)

Pr.23 Pakety z Poissonovho zdroja odoberajú 3 linky. Doba vysielania v linkách je exponenciálna s rôznymi parametrami μ_i . Linky majú prioritu od 1 do 3, to znamená, že ak sú všetky voľné, paket vysielajú 1. linka, ak sú voľné 2. a 3. linka, paket vysielajú 2. linka. Systém nemá vyrovnávaciu pamäť. Nakreslite prechodový graf a napíšte rovnovážne rovnice pre stav, keď sú všetky linky prázdne, a pre stav, keď sú všetky linky plné.

Pr.24 Porucha telekomunikačného uzla nastane v priemere 4 krát za rok. Predpokladáme Poissonov tok porúch.

- určte Pr , že tento rok nenastane porucha
- za aký priemerný čas po výskyte poruchy nastane ďalšia porucha?
- určte Pr , že 1 rok nastanú viacej než 1 porucha
- určte Pr , že porucha nastane až v druhom roku prevádzky
- aká je Pr , že pol roka nebude treba opravovať uzol?

Pr.25 Intenzity Poissonových tokov ktoré vstupujú do Jacksnovej siete sú rovnaké, 10 paketov za sekundu. Sieť sa skladá z troch uzlov a ich kapacity sú tiež rovnaké, 40 p/s. 2. uzol smeruje len do 3., a to 80% prevádzky, s pravdepodobnosťou 0.4 je smerovaná prevádzka z 3 do 2, a s pravdepodobnosťou 0.2 z 3 do 1. Prvý uzol smeruje len do druhého, a von zo siete posielajú 60% celkovej prevádzky. Každý uzol smeruje aj von zo siete.

- s akou pravdepodobnosťou prekročí fronta čakajúcich paketov v 2. uzle hodnotu 3
- aké je stredné oneskorenie paketov v 1. uzle
- koľko paketov v priemere čaká vo fronte v 3. uzle
- ako sa oneskorí tok, ktorý vošiel do siete v 2. uzle a vyšiel v 1. uzle
- určte intenzitu celkového toku vstupujúceho do 3. uzla

Pr.26 Pravdepodobnosť príchodu paketu do buffera počas $1ms$ je 0.08. Pravdepodobnosť vyslatia paketa z buffera počas $1ms$ je 0.10. Predpokladáme, že vstupný aj výstupný proces sú Bernoulliho. V bufferi sú 4 miesta pre pakety (vrátane vysielania). V čase nulo je buffer prázdny.

- 7) nakreslite prechodový graf systému
- 8) Aká je pravdepodobnosť, že po $3ms$ sú bufferi práve 2 pakety
- 9) vypočítajte rozdelenie pravdepodobnosti stavov systému po $3ms$
- 10) vypočítajte rozdelenie pravdepodobnosti stavov systému stabilizovaného v čase
- 11) určte využitie stabilizovaného systému
- 12) určte stredné oneskorenie paketu v celom buffri
- 13) navrhnete minimálnu veľkosť buffra tak, aby odmietal maximálne 7% paketov